

Hogyan újítja a természet a tölgyeseket?

(egy tanulmányút élményei, tanulságai)

Negyvenen, az Erdőművelési Szakosztály tagjai és érdeklődő kollégák 2005. július 7-8-án Szlovákiában jártunk tanulmányúton. Első nap délután a Hodrusbánya melletti Kasivarova tölgyes erdőrezervátumot néztük meg. Ebben *Barton Zsolt* szakosztálytagunk előkészítő anyaga, *Juraj Prekop*, a szlovákiai Erdészeti Kutatóintézet munkatársa és *Kristof Julius*, a Hodrusbányai Erdészet erdőmérnöke volt segítségünkre. A bejárás célja a természetközeli erdőgazdálkodás lehetőségének tanulmányozása volt a fényigényes fafajok (elsősorban

kocsánytalan tölgy) állományaiban. Az erdőrezervátumban Stefan Korpel, a zólyomi egyetem Erdőművelési Tanszékének hajdani professzora végzett erdődinamikai, faterméstani és ökológiai kutatásokat, melyeket publikált is.

Az előkészítő anyagból és a helyismerettel rendelkezők tájékoztatásából megtudtuk, hogy az egykor bányászattal érintett térség magterületén közel száz éve nem folyik erdőgazdálkodás. Az első, közel négyhektáros területet 1908-ban még Vadas Jenő helyezte védelem alá. A

rezervátum idős tölgyei meghaladják a 250 éves kort. Köztük a következő korosztályok lábas erdő és fiatal „futók” (az idős fák között a fény felé törő léces és rudas egyedek vagy facsoportok megnevezésére szolgáló kifejezés), valamint csemeték formájában vannak jelen. A terület egy részén jellemző a bükk előretörése. Másutt különböző méretű tölgyűjulat-foltokban gyönyörködhetünk. A két háborítatlan, idős és egyben megújuló erdőrezervátum folt között egy hagyományosan kezelt középkorú tölgyesen is áthaladtunk.

Selmezbányai szállásunkról indulunk másnap reggel a város emlékeinek felderítésére, legtöbbször a korábbi élmények ártisméltására. A város fénykorát, szerkezetét, érdekességeit *Kovács Margit* helyi idegenvezetőnk segítségével elevenítettük fel, jártuk be. Végül megkoszorúztuk *Fekete Lajos* professzorunk sírját az evangélikus temetőben, majd rövid sétát tettünk az Akadémia botanikus kertjében.

Délután Malonyára utaztunk (Tesárske Mlyňany), ahol az idei vándorgyűlésünk központi „szereplőjének”, a Jeli arborétum megálmodójának, *Ambrózy Migazzi István*nak életműve első felével, az itt 1892-1918 közt létrehozott szép arborétummal ismerkedtünk meg.

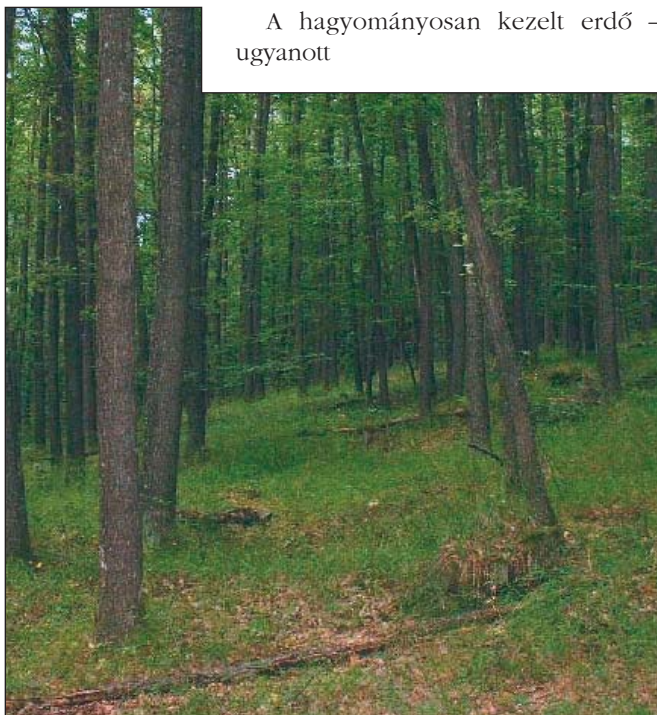
Mit tanultunk a kasivarovai tölgyestől?

Meglátni a természetben rejlő erőt, gazdagságot és lehetőséget:

a természet által létrehozott, folyamatosan megújuló, fajgazdag, változatos, egészséges erdőt

A hagyományosan kezelt erdő – ugyanott

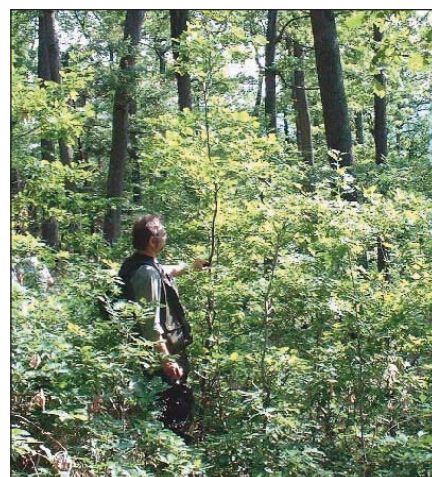
Észrevenni azt, hogyan követhetnénk gazdálkodásunkkal a természetben zajló folyamatokat?

Az itt kidőlt, kiszáradó – a gazdálkodás során meg a kitermelt – fák helyén keletkező lékekben kezd megújulni az erdő.

Az optimális lékből áramlik be az életető fény...

A hajdani faóriás csonkja ma az erdő díszé és értéke, sok-sok, az erdő egészségét biztosító faj élőhelye. Körülötte és helyén újul az élet.

Elgondolkodni azon: itt miért sikerülhetett, s otthon miért nem?

„és a fényben megjelennek, sokasodnak és erősödnek, majd erős nyomás alatt szelektálódnak a csemeték.

A csemetésből sűrűség lesz, majd a kemény küzdelemben felülkerekedett fiatal kocsánytalan tölgyek hatalmas életerővel törnek a fény felé.

„Futó” tölgyek az öreg tölgyek védő/gyötörő gyűrűjében

Fiatal bükkök. A megújuló erdő életterejét legjobban a „futók”, a fény felé törekvő életerős léces, rudas egyedek mutatják.

Ha időt adunk az erdőnek, a beavatkozásainkkal folyamatait modellezzük, akkor az folyamatosan, eredményesen és a mesterséges eljárásokkal nem létrehozható minőségben, újítja meg magát.

Szöveg: **Bús Mária,**

Fotó: **Varga Béla, Kovács Attila**

